

ZÁKLADNÍ ŠKOLA ČERNOŠICE
příspěvková organizace

Minimální preventivní program ZŠ Černošice na školní rok 2025/2026

Vypracovala v kooperaci s týmem ŠPP Mgr., ThB. Daniela Nacházelová

S platností od 1. 9. 2025

Obsah

Základní informace	3
Úvod	3
1. Charakteristika školy	3
2. Principy strategie primární prevence dodržované školou	5
3. Vnitřní informační zdroje školy	7
4. Vnější informační zdroje školy	8
5. Cíle minimálního preventivního programu	9
6. Zásady primární prevence na škole ZŠ Černošice	12
7. Způsoby realizace cílů MPP	12
8. Měření efektivity programu	14
9. Školní program proti šikanování	15
10. Seznam příloh	19
Příloha 1 Krizový plán školy	20
Příloha 2 Program poskytování poradenských služeb školního poradenského pracoviště při ZŠ Černošice	25
Příloha 3 Desatero komunikce s pacienty s poruchou autistického spektra.	27
Příloha 4 Právní předpisy	29

Minimální preventivní program na školní rok 2025/2026

Základní údaje:

Název organizace: Základní škola Černošice, příspěvková organizace.

Adresa školy: Zahrnuje dvě budovy - v ulici Pod Školou 447, 252 28 Černošice
a v ulici Komenského 77, 252 28 Černošice.
Ředitelství školy sídlí v budově školy Pod Školou 447.

IČ organizace: IČ: 61385158

ID datové schránky: mgkpqhj

Zřizovatel: Město Černošice, Karlštejská 259, Černošice.

Ředitelka školy: Mgr. Ludmila Zhoufová.

Zástupkyně ředitelky školy: Mgr. Jana Sticzayová,
Mgr. Hana Bílová, MBA
Mgr. Marie Zálešáková, MBA

Zástupce ředitelky školy: Mgr. Martin Vodička.

Školní metodik prevence: Mgr., ThB. Daniela Nacházelová.

Úvod

Minimální preventivní program představuje dokument školy se zaměřením na výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu, cílí na jejich osobností a sociální rozvoj a jejich sociálně komunikativní dovednosti. Program vychází z Metodického pokynu k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, MŠMT č. j.: 20 006/2007 – 51 a Metodického doporučení ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních (dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28).

Předkládaný minimální preventivní program vychází z předcházejících let.

1. Charakteristika školy

Základní škola Černošice, příspěvková organizace, je základní školou s 1. až 9. ročníkem.

Černošice jsou městem ve Středočeském kraji, v okrese Praha-západ. Nachází se při jihozápadním okraji Prahy na levém břehu řeky Berounky. Dobré dopravní spojení s Prahou a romantická příroda na hranici Českého krasu z něj vytváří oblíbené sídelní místo již od 20. let 20. století. Podle ČSÚ byl k 1. 1. 2025 počet obyvatel 7 712.

Základní škola Černošice je škola s bohatou historií a patří ke školám s nejvyšším počtem žáků v okrese Praha – západ. V ulici Pod Školou ji tvoří tři budovy, kromě nich má škola

detašované pracoviště v Komenského ulici. Škola k výuce využívá venkovní amfiteátr, Sportovní halu Věry Čáslavské, atletický ovál a školní farmu s venkovní třídou.

Stavební úpravy např. rekonstrukce jídelny, kmenových tříd, přístavba budovy D, venkovní třída na školním pozemku, to vše zlepšují kvalitu chodu školy.

Škola ve školním roce 2025/2026 vzdělává 892 žáků, z toho 862 fyzicky přítomných. V běžné třídě je průměrně 22 žáků. V každém ročníku 3 až 5 tříd. Škola je spádovou školou pro děti z Vonoklas.

1.1 Vybavení školy

Materiální a technické zázemí školy je velmi dobré. Ve škole jsou odborné učebny (přírodopisu, fyziky, chemie), výtvarný ateliér, jazyková a hudební učebna, cvičná kuchyň, knihovna, počítačová učebna, tělocvična, venkovní hřiště a k dispozici je i již zmiňovaný atletický ovál a sportovní hala, v neposlední řadě také školní farma s venkovní třídou.

Vybavení učebnicemi a učebními pomůckami je ve škole také na dobré úrovni. Žáci prvního stupně pracují v hodinách matematiky na školních tabletech.

Učitelé mohou využívat v jednotlivých třídách pro výuku výpočetní techniku s přístupem na internet a interaktivní tabule nebo projektory.

Důležité je pro školu psychické a fyzické zdraví žáků i zaměstnanců. Ve škole je k dispozici nápojový automat a automat se zdravou svačinou. K relaxaci slouží prostor knihovny, na chodbách barevná křesla.

Pro vstup do školy slouží hlavní vchod s recepcí a centrálními šatnami s uzamykatelnými skříňkami.

1.2 Rizikové faktory školy

Za nejčastější rizikový faktor lze označit problémové chování v kolektivu některých tříd, především chování spojené s poškozováním majetku školy.

Důležité je ze strany třídních učitelů monitorovat chování žáků v daném kolektivu zejména k novým spolužákům. Zásadní je i spolupráce třídních učitelů s ostatními pedagogy, kteří zachytí podobné varovné signály. Dále i konzultace s výchovným poradcem, speciálním pedagogem, školními psychology, ŠMP popř. členy KiVa týmu v případě výskytu rizikového chování.

Dalším rizikovým faktorem je záškoláctví u vytypovaných žáků vyšších ročníků. Za účelem předcházení záškoláctví je třeba sledovat absenci.

V neposlední řadě je stále rizikovou oblastí kyberšikana.

Objevují se také případy sebepoškozování.

1.3 Preventivní tým školy

Ředitelka školy: Mgr. Ludmila Zhouřová.

Zástupkyně ředitelky školy pro profesní podporu pedagogů a koordinátorka společného vzdělávání (inkluze), metodického vedení asistentů pedagoga, koordinátorka školního poradenského pracoviště školy pro 1. stupeň: Mgr. Jana Sticzayová.

Zástupkyně ředitelky školy pro 1. stupeň a školní družinu: Mgr. Hana Bílová, MBA.

Zástupkyně ředitelky školy pro pedagogickou činnost – 2. stupeň, koordinátorka nové ICT: Mgr. Marie Zálešáková, MBA.

Zástupce ředitelky školy pro IT infrastrukturu, sportovní činnost, podporu rekonstrukční a stavební oblasti: Mgr. Martin Vodička.

Výchovný poradce pro žáky se SPUCH: Mgr. Jiřina Tafatová.

Výchovný poradce pro kariérové poradenství: Mgr. Michaela Šlesingerová.

Školní psycholog: Mgr. Marjeta Marija Kosec.

Školní metodik prevence: Mgr. ThB. Daniela Nacházelová.

Speciální pedagožky: Mgr. Eva Zárubová, Mgr. Eva Konývková.

Sociální pedagog a koordinátorka programu KiVa, koordinátorka projektu Obědy pro děti: BcA. Eva Tobková.

Metodik prevence spolupracuje na dalším vzdělávání pedagogů v oblasti prevence rizikového chování.

Věnuje se spolupráci a komunikaci s vedením školy, třídními učiteli, výchovným poradcem, školním psychologem, dále participuje v komunikaci s OSPOD, SVP v Dobřichovicích, policií, popř. státním zastupitelstvím.

Spolupracuje při řešení a minimalizaci rizikového chování ve škole. Pomáhá učitelům v řešení problémových situací, které se týkají nevhodného chování žáků při vyučování, komunikuje individuálně s problémovými žák a účastní se rozhovoru s rodiči problémových žáků i výchovných komisí.

Na začátku školního roku byl metodik prevence představen kolektivu učitelů. Kontakt lze nalézt na webových stránkách školy. Metodik prevence sídlí v budově A, v kabinetě A03k.

Žáci se na školního metodika prevence mohou obrátit např. v době konzultačních hodin metodika prevence. Dále mohou využít schránku důvěry, která je umístěna vedle školní knihovny (budova B, 3. poschodí).

2. Principy strategie primární prevence dodržované školou

V současné době se v této oblasti škola řídí dokumentem Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. 21291/2010-28.

Principy vychází z Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí i mládeže na období 2019 – 2027 a Akčního plánu realizace školské primární prevence rizikového chování dětí a mládeže ve Středočeském kraji na léta 2024 – 2025:

1. komplexní řešení problematiky primární prevence (dále jen PP) rizikového chování, začlenění PP do ŠVP, preventivní programy,
2. kontinuita působení a systematičnost plánování – dlouhodobost a systematičnost preventivního působení,
3. uplatňování ověřených dat a hodnocení efektivity – Minimální preventivní program,

4. racionální financování a garance kvality služeb – granty MÚ Černošice,
5. správné směřování a adekvátnost informací odpovídající věku adresátů,
6. včasný začátek preventivních aktivit,
7. pozitivní orientace PP a vliv na změnu chování daného jedince,
8. koordinace PP – se školním psychologem, s pedagogicko-psychologickou poradnou, s centry výchovné péče, s OSPOD, Policií ČR a především s rodiči.

2.1 Začlenění primární prevence do ŠVP:

- výchova k etickým a právním normám (v rámci etické výchovy, prvouky, vlastivědy, výchovy ke zdraví a občanství - VOZ, informatiky, exkurzí, bloků OSV,...),
- výchova ke zdravému životnímu stylu (v rámci prvouky, přírodovědy, přírodopisu, VOZ, informatiky, tělesné výchovy a všech aktivit souvisejících s průřezovými tématy OSV a EVVO atd.),
- rozvoj sociálních dovedností (social-skills) a dovedností sebeovlivnění (selfmanagement) napříč všemi předměty v každé věkové kategorii, učit žáky sebehodnocení i v oblasti chování, na začátku každého školního roku jsou programy všech tříd zaměřené na osobnostní a sociální výchovu (OSV),
- projektové dny, budování pocitu sounáležitosti,
- etická výchova – v jejím rámci program proti šikaně KiVa.

2.2 Primární prevence u dětí a mládeže

V současné době se v této oblasti škola řídí dokumentem Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. 21291/2010-28.

Primární prevence u dětí a mládeže je zaměřena především na tyto formy rizikového chování:

1. agrese, násilí a šikanování,
2. záškoláctví,
3. kriminalita, delikvence, vandalismus aj. formy násilného chování,
4. rizikové sporty a rizikové chování v dopravě,
5. xenofobie, rasismus, intolerance a antisemitismus, extremismus,
6. užívání návykových látek (vč. alkoholu a kouření), anabolik, medikamentů a dalších látek,
7. poruchy příjmu potravy,
8. sebepoškozování,
9. netolismus (virtuální drogy) a patologického hráčství (gambling), kyberšikana,
10. divácké násilí,
11. komerční sexuální zneužívání dětí, sexuální rizikové chování, rizika HIV, AIDS, prostituce, obchod s lidmi,
12. týrání a zneužívání dětí, syndrom CAN, domácí násilí,

13. negativní působení sekt a sociálně patologická náboženská hnutí
14. příslušnost k subkulturám.

V případě výskytu některé z těchto forem RCH je doporučený postup řešení situace uveden v **Krizovém plánu školy** (příloha tohoto MPP).

3. Vnitřní informační zdroje školy:

Ve škole v budově B v přízemí je nástěnka metodika prevence s kontakty na krizové linky, dále pak nástěnka KiVa programu.

Z videotéky jsou využívány některé materiály s protidrogovou problematikou – především v předmětu výchova k občanství a zdraví, v biologii využíváme pro prevenci videa vlivu kouření na dýchací soustavu a působení dalších psychotropních a omamných látek na organismus.

U mladších ročníků v přírodovědě využíváme jednotlivých dílů z cyklu „Byl jednou jeden život“, zaměřeného na stavbu lidského těla, ale i péči o něj, prevenci nemocí a úrazů.

Metodické materiály i letáky shromažďuje metodik prevence a členové KiVa týmu pro zájemce z řad žáků i učitelů.

Na serveru školy jsou k dispozici všem pedagogům - Metodika vedení třídnických hodin, Preventivní program školy, Metodický pokyn MŠMT k řešení šikanování i další potřebné dokumenty.

Škola odepírá měsíčník – časopis Prevence, dále časopis Školní poradenství v praxi a Třídní učitel a vedení třídy.

Na internetových stránkách školy www.zscernosice.cz jsou v sekci PRO RODIČE – PRIMÁRNÍ PREVENCE důležité dokumenty školy:

- Národní strategie primární prevence a rizikového chování dětí,
- Preventivní program školy – Kyberšikana,
- Krizový plán - INVAKUACE,
- Minimální preventivní program školy 2025 – 2026,
- KID karta

Uvedeny je v této sekci odkazy na další stránky vztahující se k prevenci a potřebné rady, např. jak rozpoznat varovné signály šikanování u dětí atd.

Aktuální informace o připravovaných aktivitách školy jsou k dispozici na www.zscernosice.cz. Jsou zde také články, případně fotografie a zhodnocení akcí, které již proběhly.

Na webových stránkách školy jsou uvedena jména všech učitelů naší školy, jejich funkce a emailové adresy. S metodikem prevence je možné komunikovat přímo přes email, telefonicky nebo přes třídního učitele.

Pro školní rok 2025/2026 jsou na stránkách školy k nalezení všechny důležité kontakty, jména vyučujících, dále termíny třídních schůzek a pedagogických rad, zápis do 1. ročníku atd.

Postupně se doplňují informace o akcích školy. Rodiče se zde dozví informace, které se týkají koncepce vzdělávání v naší škole, celoškolských projektů, mezinárodních aktivit školy nebo rozšířené výuky cizích jazyků.

4. Vnější informační zdroje

Aktuální informace o primární prevenci jsou získávány z webových stránek MŠMT, je sledována aktualizace Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních.

Dokumenty týkající se prevence stejně jako školní řád jsou v souladu s Metodickým pokynem ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (2016).

Jsou sledovány také stránky Středočeského kraje:

<https://stredoceskykraj.cz/web/skolstvi/primarni-prevence>

Dále využíváme informace na:

www.drogy-info.cz,

www.adiktologie.cz,

www.prevence-praha.cz,

www.safeinternet.cz,

www.sancedetem.cz,

www.dite-krize.cz,

a dalších webových stránkách odborných zařízení v regionu.

Škole poskytují metodickou pomoc:

- Oblastní metodik prevence při PPP Beroun (Králov Dvůr) Mgr. Kateřina Dobrinič (tel. 311 637 119, 731 417213, dobrinič@pppsk.cz)
- Krajský školní koordinátor prevence Ing. Pavla Hemerková (tel. 257 280 314, hemerkova@kr-s.cz)
- Preventivní pracovníci neziskových organizací v regionu (ACET, Odyssea, Magdalena, MP Education,..)
- Internetové poradenství pro ŠMP a pedagogy
- Linka 116 000 – poradenství pro školní metodiky prevence

Síť organizací a odborných zařízení, s nimiž škola spolupracuje:

- **školní psycholožka** (Mgr. Marjeta Marija Kosec), ke které se mohou rodiče se svým dítětem objednat nebo školní psycholožka přijde do tříd a řeší problémy třídního kolektivu, náznaky šikany...
- **PPP Středočeského kraje** (pracoviště Řevnice, Pedagogicko psychologická poradna – Řevnice, Pod Drahou 984, Řevnice, průmyslový areál - administrativní budova, tel.+420 720 027 168, cernosice@pppsk.cz, Provozní doba: Po,Út,Čt,Pá 7:30–14:30, St 7:30–16:00)
- **OSPOD Černošice** (sídlo: Podskalská 1290/19,120 00 Praha 2) oddělení sociálně-právní ochrany dětí: Eliška Drahokoupilová, DiS. - 221 982 244, e-mail: eliska.drahokoupilova@mestocernosice.cz

oddělení sociální prevence: Alena Špaková, DiS. – tel. 221 982 209, E- mail alena.spakova@mestocernosice.cz (momentálně dochází k reorganizaci, uvedené kontakt se může změnit)

- **Pediatric Černošice:** MUDr. Radana Pokorná, tel. 251 640 349
- **Pediatric Řevnice a Všenory:** MUDr. Eliška Kopelentová, Řevnice tel.: 257 720 143, MUDr. Petra Lefflerová, Všenory)

- **Police ČR, OOP Řevnice, Nádražní č. 213, 252 30 Řevnice, tel.: 974 882 741, mob.: 602 750 902**
- **Městská policie Černošice, Školní 1151, 252 28 Černošice, tel.: 251 642 153, mob.: 724 060 620**

- **DD Lety, Pražská 151, 252 29 Lety, mob.:775 583 117 <http://www.ddlety.cz/>**

- **Středisko výchovné péče Dobřichovice, Pražská 151, 252 29, Dobřichovice tel.: 778 474 867**
- **Speciální pedagogické centrum Zlíchov, Na Zlíchově 19, 152 00 Praha 5**
KANCELÁŘ - INFORMACE & OBJEDNÁNÍ NA VYŠETŘENÍ:
226 519 669, 602 271 166 u pí. Hrušková
- **Dětské krizové centrum (DKC), Cílkova 796/7, 142 00 Praha 12 – Kamýk**
tel. pro objednání: 241 480 511,mobil: 777 664 672,e-mail: ambulance@ditekrize.cz
datová schránka: cf9bc2a
- **Další organizace zabývající se PP v regionu (seznam s kontakty dostupný na <https://kr-stredocesky.cz/web/skolstvi/metodicka-podpora>)**

Vzdělávací programy pro ŠMP a ostatní pedagogické pracovníky:

- vybíráme z nabídek programů NNO v regionu,
- dle aktuální nabídky školení a vzdělávací akce VISK,
- účast ŠMP při oblastních setkáních školních metodiků prevence,
- vzdělávání pedagogů v oblasti první pomoci – zdravotnický kurz vedený odborníky proběhl před začátkem školního roku 2024/2025.

5. Cíle minimálního preventivního programu:

Škola cílí jak na výchovu ke zdravému životnímu stylu, tak na snahu o zvýšení odolnosti žáků vůči všem formám rizikového chování. Zaměřuje se na snížení rizika vlivů, které narušují zdravý osobní a sociální vývoj mládeže.

Dlouhodobý cíl je zaměřen na rozvoj žáků:

1. v psychosociálních dovednostech (v soběstačnosti, důstojnosti, autonomii, seberealizaci, sociální a kulturní integraci, tvořivosti, schopnosti vnímat vlastní city),
2. v pocitu sounáležitosti (žák se má vnímat jako součást, cítit se ve škole bezpečně),
3. v adaptabilitě (účastní se sportovních, kulturních a rekreačních aktivit, dokáže žít s jinými lidmi, plánuje si volbu profese, řeší s odvahou své problémy, je schopný samostatných rozhodnutí).

Krátkodobé cíle se zaměřením na rizikové faktory:

1. omezit ničení majetku školy,
2. zaměřit se na chování žáků o přestávkách – fyzické kontakty a jiné nevhodné projevy k ostatním spolužákům,
3. omezit u žáků používání mobilních telefonů ve škole (ve školním řádu úplný zákaz od 1. 2. 2017),
4. u žáků 1. stupně zamezovat začínajícím projevům nevhodného chování, zařazovat témata primární prevence průběžně jako součást výuky, v rámci etické výchovy
5. zaměřit se na patologické vztahy v kolektivech tříd, fyzické násilí, psychické nátlaky (zvláště ve třídách, kde se nežádoucí vztahy a napětí vyskytly již v předešlém školním roce a s třídami již pracovala školní psycholožka na zlepšení třídního klimatu),
6. sledovat důsledně žáky ohrožené záškoláctvím, řešit situaci s rodiči, s OSPOD při rozsáhlejších záškoláctví,
7. pro žáky 5. - 9. tříd nadále zajistit preventivní programy zaměřené na konkrétní formy rizikového chování (kouření, alkoholismus, jiné návykové látky, závislostní chování - netolismus, šikana, kyberšikana a počítačová kriminalita, vztahy ve vrstevnické skupině, bezpečné sexuální chování – prevence AIDS, HIV).

5.1 Cílové skupiny preventivního programu:

a) Žáci školy

Žáci 1. – 5. ročníku – zaměřujeme se na:

- zvyšování zdravého sebevědomí žáků,
- společné ustanovení a uvedení do praxe pravidel harmonizujícího soužití mezi učiteli a žáky,
- rozvoj schopnosti komunikovat, řešit problémy a konflikty,
- rozvoj schopnosti umění vyjádřit svůj názor, klást otázky.

Žáci druhého stupně základní školy – zaměřujeme se na:

- vytvoření a prohloubení důvěry mezi učiteli a žáky,
- ustanovení a cílené dodržování pravidel soužití třídy,
- formování skupiny, která se stane bezpečnou pro žáky, a která bude pomoci při vyhýbání se rizikovému společensky nežádoucímu chování – šikanování, užívání, alkoholu a drog, vzniku různých typů závislostí, nebezpečné komunikaci na internetu apod.,
- trénování obrany před manipulací,
- zvládnutí náročných fyzických a duševních situací,
- schopnost vyrovnat se s neúspěchem.

b) pedagogičtí pracovníci a škola jako celek

Ve škole je podporováno soustavné vzdělávání pracovníků formou průběžných školení (BOZP a PO, kurzy první pomoci, kurzy metod RWCT, činnostní učení na 1. i 2. stupni, seminář „Vize školy“).

Škola dále podporuje týmovou spolupráci pedagogických pracovníků, spolupráci s interními odborníky a externisty.

Škola a její pedagogičtí pracovníci se zaměřují na ochranu dětí před zanedbáváním výchovy a nedůslednou ochranou dětí před škodlivými vlivy.

Škola se snaží o vytváření pozitivní atmosféry a atmosféru důvěry mezi pedagogy, žáky i rodiči.

Škola umožňuje a podporuje důvěryhodné a dostupné poradenství.

c) specifické cílové skupiny

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy zajišťuje a koordinuje metodicky specifickou primární prevenci na meziresortní úrovni, což má vliv na uvědomění si vyškolených interních pracovníků školy na nutnosti dalšího vzdělávání a spolupráce s dalšími složkami, např. s pedagogicko-psychologickou poradnou, krajskými školními koordinátory prevence, s externími odborníky, s rodinami dětí, s orgány sociálně právní ochrany dětí, s Dětským domovem v Letech (odkud jsou přijímány a integrovány děti do běžných i speciálních tříd), se zdravotními zařízeními, s poradenskými institucemi, s místní policií, s městským úřadem, s úřadem práce aj.

d) rodiče žáků školy

Informační systém školy zahrnuje všechny rodiče žáků. Především se soustředí pozornost skupinám rodičů těch tříd, kde se vyskytly negativní jevy např. šikana nebo jiné formy rizikového chování. Individuální pozornost je věnována rodičům žáků, u kterých byl zjištěn výskyt návykových látek, konzumace alkoholu a kouření, rodičům žáků – agresorů v případech šikany.

- děti i rodiče jsou obeznámeni s telefonním číslem výchovného poradce a školního metodika prevence, sociální pedagožky, školního psychologa a mohou si s nimi domluvit schůzku,

- rodičům je poskytován kontakt na Středisko výchovné péče v Dobřichovicích a další instituce a odborníky v případě výskytu nežádoucích jevů chování u jejich dítěte,

- rodiče jsou informováni o realizaci programu včetně programu proti šikaně KiVa na třídních schůzkách, webových stránkách školy, zprávou v elektronické žákovské knížce apod.,

- rodičům je zajišťován přístup k základním informačním materiálům, popř. odborné literatuře
- snažíme se, aby se rodiče spolupodíleli na nejrůznějších společných aktivitách pro děti (výlety, besedy o povolání našich rodičů na 2. stupni, ...),

- informujeme rodiče o dění v naší škole např. prostřednictvím webových stránek jednotlivých tříd,

- zabezpečení výuky žáků se sociálním znevýhodněním, škola hledá finanční pomoc pro sociálně slabé rodiny, funguje projekt Obědy pro děti, jehož koordinátorkou je BcA. Eva Tobková.

Akce pro žáky i širší rodičovskou veřejnost, které podporují spolupráci rodiny a školy:

- Černošický běh,
- Mikulášské a vánoční trhy,
- vyhlášení Skokana roku, Sova – ocenění pro žáky 2. stupně s výborným prospěchem
- pasování žáků 9. tříd,
- školní akademie.

6. Zásady primární prevence na škole ZŠ Černošice

S žáky vytipovanými do rizikových skupin se individuálně pracuje. Na individuální péči se zpravidla podílí psycholog, třídní učitel, výchovný poradce, sociální pedagog, školní metodik prevence, vedení školy a v neposlední řadě se spolupracuje i s rodiči. Výše jmenovaní se účastní při řešení menších či větších přestupků. Rodiče jsou informováni včas, případně prizváni.

Závažnější sociálně patologický jev, který již řešením nespadá do kompetence školy, se oznamuje příslušnému oddělení obecního či okresního úřadu, policii (popř. státnímu zastupitelství).

Školní metodik prevence, sociální pedagog, vede přehlednou dokumentaci, pokud se vyšetřuje či řeší nějaký problém na škole.

Oblast preventivního působení pedagogických pracovníků školy zahrnuje také výkon pedagogického dozoru (přestávky, školní jídelna, školní a mimoškolní akce).

Škola je otevřená práci s dětmi, které potřebují individuální přístup tj. většinou děti s poruchami učení a děti se slabším sociálním zázemím. Tyto děti pravidelně pracují se speciálním pedagogem. Ve škole také pracuje 23 asistentů pedagoga.

7. Způsoby realizace cílů MPP

7. 1. Základní kompetence prevence v oblasti podpory zdraví a zdravého životního stylu:

- *zvyšování sociální kompetence* – rozvíjet sociální dovednosti, které napomáhají k plnohodnotné orientaci ve vztazích sociálních, uvědomění si odpovědnosti za chování a důsledků jednání,
- *zvyšování komunikačních dovedností* – posilovat schopnosti řešit problémy, konflikty, adekvátní reakce na stres, neúspěch, kritiku,
- *utváření pozitivního sociálního klimatu* – tj. pocit důvěry, bez nadměrného tlaku na výkon, zařazení do skupiny, práce ve skupině vrstevníků, vytvoření klidové a pohodové atmosféry pohody bez nejistot a strachu,

- *utváření postojů k hodnotám společensky akceptovaným* – pěstování právního vědomí, mravních a morálních hodnot, humanistické postoje apod.

7.2. Zahrnuté vyučovací oblasti:

- *oblast přírodovědná*
(např. biologie člověka, fyziologie, biologické účinky drog, chemické aspekty drog atd.),
- *oblast zdravého životního stylu*
(např. výchova ke zdraví, osobní a duševní hygiena, podmínky správné výživy, volný čas apod.),
- *oblast společenskovední*
(proces socializace jedince, užší a širší společenské prostředí, jedinec ve vzájemné interakci se sociálním prostředím, prevence netolismu, kyberšikany, bezpečného chování na internetu apod.),
- *oblast rodinné a občanské výchovy*
(postavení rodiny ve společnosti, vedení domácnosti, správná výživa, zdravý vývoj a příprava na život, formy komunikace, zvyšování sociální kompetence dětí a mládeže, subjekty participující v oblasti prevence drog atd.), prevence sexuálního zneužívání dětí a mladistvých, HIV/AIDS, prevence prostituce a obchodu s lidmi,
- *oblast sociálně právní*
(právní aspekty drog, práva dítěte, význam a cíle reklamy, počítačová kriminalita apod.),
- *oblast sociální patologie*
(postoj společnosti ke zneužívání drog, delikventní chování, kriminalita, xenofobie, šikanování, rasismus, homofobie apod.).

Preventivní témata jsou nejčastěji zahrnuta v těchto předmětech:

Výchova k občanství a ke zdraví
 Informatika
 Prvouka
 Přírodověda,
 Přírodopis,
 Chemie
 Výtvarná výchova a výtvarné soutěže
 Český jazyk,
 Vlastivěda
 Etická výchova
 Tělesná výchova

7.3. Školní a mimoškolní aktivity

7.3.1 Volnočasové aktivity:

V této oblasti lze na stránkách školy najít širokou nabídku zájmových kroužků (webové stránky: www.zscernosice.cz).

7.3.2. Aktivita školy:

1. stupeň

- akce pro děti – Den dětí, vítání prvňáčků, rozloučení s deváťáky, Hurá na prázdniny, Olympiáda školní družiny atd.
- akce pro rodiče – školní akademie
- akce pro rodiče programu Začít spolu – práce v centrech aktivit
- školní exkurze – vlastivědné, přírodovědné, kulturní a historické
- školení žáků na téma – chování člověka za mimořádných událostí
- sportovní soutěže a turnaje za okres Praha-západ
- návštěvy divadelních představení, koncertů, výstav
- plavání a bruslení na 1. stupni
- školy v přírodě i školy v přírodě s plaveckým výcvikem, škola v přírodě v Itálii
- vánoční trhy
- třídění odpadů v budově školy
- tradiční akce Černošický běh, které se účastní děti od 3 let až dospělí do 75 let
- Čtenářské dílny v knihovně školy
- Měsíc knihy – Noc s Andersenem

2. stupeň

- akce pro děti – rozloučení s deváťáky, Sova – ocenění žáků s výborným prospěchem
- akce pro rodiče – školní akademie
- školní exkurze – přírodopisné, zeměpisné, kulturní a historické
- školení žáků na téma – chování člověka za mimořádných událostí
- sportovní soutěže a turnaje za okres Praha-západ
- návštěva Úřadu práce v Praze
- návštěvy divadelních představení, koncertů, výstav
- lyžařský výcvik pro žáky 7. tříd
- vánoční trhy
- třídění odpadů v budově školy
- kulturně vzdělávací zájezd do Drážďan
- tradiční akce Černošický běh, které se účastní děti od 3 let až dospělí do 75 let

8. Měření efektivity programu

Hodnocení MPP probíhá v průběhu i na konci školního roku.

Výsledky:

- sledují, jak třídní učitelé, tak vychovatelé ŠD,
- jsou ukládány formou zápisu z proběhlých programů dodávaných externí organizací.
- konzultují třídní učitel a ŠPP (podklad pro následnou prevenci),
- pravidelná setkání KiVa týmu, návštěvy metodiků KiVa programu

8. 1 Hodnocení prevence sociálně patologických jevů v minulém školním roce

Programy ve třídách byly realizovány dle plánu. Proběhlé besedy a aktivity byly ze strany žáků hodnoceny kladně.

Prevence na prvním stupni s cílem zlepšit vztahy mezi žáky, poznat více sami sebe, uvědomit si důležitost každého jedince v daném třídním kolektivu byla obvykle poskytována třídními učiteli v třídnických hodinách, v hodinách etické výchovy, ale i ostatními pedagogy v rámci výukových bloků. Samozřejmě je spolupráce i s vychovatelkami ve školní družině.

Na druhém stupni probíhala prevence s obdobnými cíli v rámci vyučovacích předmětů i interaktivní formou nebo formou zážitku.

Počínající šikana, agresivní formy chování byly v některých případech účinně vyřešeny.

Otázka problémové absence některých žáků se dařilo za důsledné spolupráce třídních učitelů a rodičů řešit. V jiných případech za spolupráce s externími příslušnými orgány.

9. Školní program proti šikanování

Program má být nejúčinnější ve způsobu, jak ochránit děti před šikanou. Za tímto účelem je třeba ve škole vytvořit dobré sociální klima tj. bezpečné kamarádské vztahy a speciální program proti šikanování. Od školního roku 2024/2025 je zaveden ve škole program proti šikaně KiVa.

9.1 Minimální požadavky na školu:

- orientace ředitelky školy v metodice, organizaci a právní problematice šikanování,
- vyškolený odborník pro řešení problematiky šikany, vedoucí KiVa týmu, členové KiVa týmu
- spolupráce školy s PPP, SVP a dalšími organizacemi při řešení pokročilých a neobvyklých šikan, které sama nezvládne,
- aktivní spolupráce s rodiči na ochraně dětí proti šikaně, setkání KiVa týmu s rodiči, informace na třídních schůzkách,
- ve školním řádě zakomponovaný kategorický zákaz šikanování, zákaz používání informačních a komunikačních technologií během vyučování a o přestávkách,
- ředitelkou školy zajištěný dohled pedagogických pracovníků nad žáky před vyučováním, během vyučování, o přestávkách,
- program pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, zejména pracovníka pro primární prevenci (např. v rámci KiVa programu),

- spolupráce všech pedagogů se sociální pedagožkou, metodičkou prevence školy a s výchovnou poradkyní, včetně vedení školy.

9.2 Základní body specifické primární prevence šikanování:

- odborná práce všech pedagogů při předcházení konkrétního problému (školního šikanování, program KiVa),
- respektování věku dětí, konstelace třídy, klimatu ve třídě,
- třídnické hodiny jsou těžištěm specifické primární prevence, hodiny etické výchovy propojené s programem proti šikanování KiVa,
- důležitou je i práce ve výukových předmětech, které mají významný vztah k prevenci sociálně patologických jevů (výchova k občanství a ke zdraví, informatika, tělesná výchova, prvouka, přírodověda atd.),
- práce s pojmem kyberšikana v předmětu - informatika (etický kodex pro práci žáků i učitelů s informacemi a informačními technologiemi),
- v dalších předmětech realizace prevence prostřednictvím průřezových témat podle Školního vzdělávacího programu školy, jako je například výchova demokratického občana, osobnostní a sociální výchova, mediální výchova,
- zapojení školy do projektů organizací zabývajících se prevencí SPJ – dle aktuální situace a možností.

9.3 Prevence v třídnických hodinách a hodinách etické výchovy:

- systémová práce se třídou (nepostradatelná spolupráce všech učitelů vyučujících ve třídě),
- věnování se skupinové dynamice třídy (práce se vztahy mezi žáky ve skupině),
- podpora rozvoje pozitivních vztahů ve třídě (demokracie ve skupině v pozitivním slova smyslu).

9.4 Postup řešení při výskytu šikany:

1. krok – diferenciální diagnostika (zhodnocení, zda se jedná o šikanu, odlišit šikanu od škádlení, odhad závažnosti),
2. krok – vnitřní diagnostika (posouzení šikany – vnitřní mapa šikanování, určení formy šikany, posouzení síly zakrývacího systému, nalezení vhodných svědků, individuální rozhovory- KiVa rozhovor),
3. krok – scénář pro směr léčby.

9.4.1 Situace, které zvládne škola samostatně:

- první pomoc pro obyčejnou počáteční šikanu – musí být diferencovaná a cílená, symptomatická léčba, metoda usmíření nebo metoda vnějšího nátlaku (viz níže),
- celková léčba pro řešení prvních dvou stádií šikanování – rámcový třídní program, dlouhodobější práce se vztahy ve třídě.

9.4.1.1 Scénář pro obyčejnou počáteční šikanu (Kolář, 2011):

- odhad závažnosti a stanovení formy šikany,
- rozhovor s informátory a oběťmi,
- nalezení vhodných svědků,
- individuální rozhovory se svědky,
- ochrana oběti,
- předběžná diagnóza a volba typu rozhovorů,

a) rozhovor s oběťmi a rozhovor s agresory – směřování k metodě usmíření,

b) rozhovor s agresory - metoda vnějšího nátlaku (výchovný pohovor nebo výchovná komise).

- realizace vhodné, výše uvedené metody,
- třídní hodina – efekt metody usmíření, nebo oznámení potrestání agresorů,
- rozhovor s rodiči oběti, rozhovor s rodiči agresorů, informovat o udělení kázeňských opatření,
- třídní schůzka,
- práce s celou třídou.

9.4.2 Situace, kdy škola potřebuje pomoc zvenku:

- první pomoc pro komplikovanou počáteční šikanu,
- první pomoc pro obyčejnou pokročilou šikanu,
- první pomoc pro komplikovanou pokročilou šikanu (např. skupinové násilí, tzv. školní lynčování),
- celková léčba pro třetí stadium šikany s běžnou i komplikovanou formou.

9.4.3 Scénář pro pokročilou šikanu: (krizový scénář, poplachový plán), (Kolář, 2011)

- první alarmující kroky (zvládnout vlastní šok, bleskový odhad závažnosti, bezprostřední záchrana oběti, zastavení násilí),

- příprava podmínek pro vyšetřování (zalarmování pedagogů, informování vedení školy, zabránění domluvě na křivé skupinové výpovědi, pokračující pomoc oběti, oznámení policii a navázání kontaktu se specialistou – psychologem..., informace rodičům),

- vyšetřování (rozhovor s obětí a informátory, nalezení nejslabších článků nespolupracujících svědků, individuální, popř. konfrontační rozhovory se svědky, rozhovor s agresorem, popř. jeho konfrontace s ostatními agresory, ne s obětí),

- léčba (metoda vnějšího nátlaku, změna sestavení skupiny).

9.4.4 Nápravná opatření:

- výchovná opatření (napomenutí, třídní důtky, důtka ředitele školy),
- snížení známky s chování,
- převedení do jiné třídy, školy,
- doporučení umístit agresora do střediska výchovné péče, diagnostický pobyt atd. ...,
- ředitel školy podá návrh orgánu soc. právní ochrany k zahájení práce s rodinou,
- škola umožní agresorovi individuální výchovný plán.

9.5 Spolupráce se specializovanými institucemi:

- v resortu školství – s PPP, SVP, speciálně pedagogickými centry,
- v resortu zdravotnictví – s pediatry, odbornými lékaři, psychology, psychiatry,
- v resortu sociální péče – s oddělením péče o rodinu a děti, oddělení soc. prevence,
- kontrola ze strany České školní inspekce v případě, kdy projevy šikany nejsou bezodkladně a uspokojivě řešeny ze strany pedagogických pracovníků školy
- v případě šikany, která má charakter trestné činnosti, informujeme Policii ČR.

9.6 Webové stránky s tematikou školní šikany a kyberšikany:

Společenství proti šikaně, www.sikana.org

E-nebezpečí pro učitele, www.e-nebezpeci.cz

Národní centrum bezpečnějšího internetu, www.ncbi.cz

Program primární prevence rizikového chování na internetu, www.e-bezpeci.cz

Internetová aplikace NNTB . Nenech to být www.nntb.cz

9.7 Kontakty:

Sdružení Linka bezpečí (116 111), www.linkabezpeci.cz

Poradna webu Minimalizace šikany, www.minimalizacesikany.cz

Internet poradna, www.internetporadna.cz

Kontaktní centrum, které přijímá hlášení, týkající se nezákonného a nevhodného obsahu internetu, www.horkalinkaczi.cz

Poradna E-bepečí - poradenská linka zaměřená na prevenci rizikového chování na internetu, www.napisnam.cz

10. Seznam příloh

- Příloha 1 - Krizový plán školy
- Příloha 2 - Program poskytování poradenských služeb ŠPC ZŠ Černošice
- Příloha 3 - Desatero komunikace s pacienty s poruchou autistického spektra
- Příloha 4 – Právní předpisy

MPP školy vypracovala: Mgr. Daniela Nacházelová, školní metodik prevence.

Schválila Mgr. Ludmila Zhoufová, ředitelka školy.

Příloha 1

KRIZOVÝ PLÁN ŠKOLY

Krizový plán školy slouží všem pedagogickým i nepedagogickým zaměstnancům školy jako „návod“, jak postupovat při řešení krizových situací a při výskytu některých forem rizikového chování ve škole.

1. Alkohol

Žáci chrání své zdraví i zdraví spolužáků. Prodej nebo podávání alkoholických nápojů osobám mladším 18 let je v ČR zakázáno. Zakázáno je rovněž osobám mladším 18 let alkohol nabízet anebo je v konzumaci alkoholu podporovat.

Školní řád zakazuje užívání alkoholu v prostorách školy, v době školního vyučování a v rámci akcí pořádaných školou. Podávání alkoholických nápojů osobám mladším 18 let je trestným činem nebo přestupkem.

Postup při nálezů či konzumaci alkoholu ve škole:

Nález alkoholu ve škole:

1. Pracovník školy (pedagogický i nepedagogický), který nalezne v prostorách školy alkohol, postupuje následovně:

- Tekutinu nepodrobuje žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
- O nálezů ihned informuje vedení školy.
- Nalezenou tekutinu uloží u vedení školy pro případ usvědčujícího důkazu.
- Zpracuje stručný záznam o události.

2. Pracovník školy, který zadrží u některého žáka alkohol, postupuje následovně:

- Zabavenou tekutinu nepodrobuje žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
- O nálezů ihned uvědomí vedení školy.
- O nálezů se sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byl alkohol nalezen (datum, místo a čas nálezů a jméno žáka). Zápis podepíše i žák, u kterého byl alkohol nalezen. V případě, že žák podepsat odmítá, uvede pedagogický pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru je přítomen ředitel školy nebo jeho zástupce. Zápis záznamu založí ŠMP do své agendy.
- Ředitel školy nebo jeho zástupce informuje zákonné zástupce žáka.

3. Žák, který nalezne alkohol ve škole, postupuje následovně:

- Tekutinu nepodrobuje žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
- O nálezů ihned uvědomí pedagogický dozor nebo vedení školy.
- O nálezů se sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, který alkohol nalezl (datum, místo a

čas nálezu a jméno žáka). Zápis podepíše i žák, u kterého byl alkohol nalezen. V případě, že žák podepsat odmítá, uvede pedagogický pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru je přítomen ředitel školy nebo jeho zástupce. Zápis záznamu založí ŠMP do své agendy.

Konzumace alkoholu:

1. Je-li žák přistižen při konzumaci alkoholu v prostorách školy v době školního vyučování nebo při akcích pořádaných školou, je nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Alkohol je potřeba žákovi odebrat (za přítomnosti další osoby) a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
3. Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností, pedagogický pracovník posoudí, jestli žákovi nehrozí nějaké nebezpečí.
4. Je-li žák pod vlivem alkoholu do té míry, že je ohrožen na zdraví a na životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a kontaktuje lékaře.
5. Pokud žák není schopný pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka odvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole. Není-li zákonný zástupce žáka k zastížení, pomoc se žádá od orgánu sociálně právní ochrany dětí.
6. Zákonnému zástupci vedení školy ohlásí skutečnost, že žák konzumoval alkohol ve škole i v případě, že je žák schopen výuky.
7. O události sepíše ŠMP zápis s vyjádřením žáka (odkud a od koho má alkohol). Záznam podepíše: pedagog, žák, svědci. ŠMP si zápis založí.
8. Při opakovaném přistižení škola informuje orgán sociálně právní ochrany dětí.
9. Následuje sankce za porušení zákazu konzumace alkoholu stanoveného školním řádem.
10. Za nebezpečné a protiprávní jednání je rovněž považováno navádění jiných žáků k užívání alkoholických nápojů.
11. Podobný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem alkoholu, resp. v případě, kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.

2. Tabákové výrobky

Žáci chrání své zdraví i zdraví spolužáků. Ve vnitřních i vnějších prostorách školy je zakázáno kouřit. Zákaz se týká i elektronických cigaret.

1. Je-li žák přistižen při požívání tabákových výrobků v prostorách školy, v době školního vyučování nebo při akcích pořádaných školou, je nutné mu v dalším požívání zabránit.

2. Tabákový výrobek je potřeba žákovi odebrat (za přítomnosti další osoby) a zajistit, aby nemohl v požívání pokračovat.

3. Pedagogický pracovník, který přistihl žáka při požívání tabákových výrobků nebo byl o této skutečnosti žákem/y informován, sepíše o události stručný záznam s vyjádřením žáka (odkud a od koho má tabákový výrobek). Záznam podepíše: pedagog, žák, případně svědci (podepisují jako poslední, zůstávají „utajeni“). Záznam se zakládá do agendy ŠMP.

4. Pedagogičtí pracovníci mohou poskytovat žákům, kteří mají s užíváním návykových látek problémy, jakož i jejich zákonným zástupcům, informace o pomáhajících institucích a možnostech řešení situace.

5. Třídní učitel informuje zákonného zástupce nezletilého žáka o porušení zákazu kouření.

6. Pokud se jednání opakuje, případně v závažných případech (s ohledem na věk nebo chování žáka), vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany.

7. Škola může od tohoto orgánu vyžadovat pomoc.

8. Následují sankce za porušení zákazu užívání cigaret a tabákových výrobků, stanovených školním řádem.

3. Omamné a psychotropní látky

1. Ve vnitřních a vnějších prostorách školy je zakázáno užívání OPL, proto při přistižení žáka při konzumaci OPL, je nutné mu v další konzumaci zabránit.

2. Návykovou látku musíme zajistit.

3. Školní řád obsahuje ustanovení o zákazu konzumace OPL ve škole a postihy za porušení tohoto zákazu.

4. Pokud žákovi hrozí akutní nebezpečí (vyhodnotí pedagogický pracovník), žák je ohrožen na zdraví a životě, zajistí nezbytnou pomoc a zavolá lékaře.

5. Pokud žák není schopen pokračovat ve vyučování, přivolá se zákonný zástupce žáka, aby si ho vyzvedl, popřípadě se pomoc žádá od orgánu sociálně právní ochrany, pokud zákonný zástupce žáka není k zastížení.

6. O události se sepíše záznam s vyjádřením žáka. Zápisu a rozhovoru je přítomen ředitel školy nebo jeho zástupce. Zápis záznamu založí ŠMP do své agendy.

7. Třídní učitel informuje zákonného zástupce žáka o porušení zákazu konzumace OPL a vše nahlásí orgánu sociálně právní ochrany dítěte.

8. Následuje sankce za porušení zákazu konzumace OPL stanovený školním řádem – snížená známka z chování.

Postup při nálezu OPL v prostorách školy

- Při nálezu látky, kterou můžeme považovat za OPL, vyrozumíme vedení školy.
- Látku vložíme od obálky, zapečetíme, uschováme v trezoru a zapíšeme datum, čas a místo nálezů.
- Vyrozumíme policii ČR, která provede zajištění látky.

Postup při zadržení OPL u žáka

- Při nálezu látky u žáka, kterou můžeme považovat za OPL, vyrozumíme vedení školy.
- Sepíšeme záznam s vyjádřením žáka, u kterého byla OPL nalezena, datum, čas místo nálezů a jméno žáka s jeho podpisem. Zápisu a rozhovoru je přítomen ředitel školy nebo zástupce ředitele školy.
- Vyrozumíme zákonného zástupce žáka a policii ČR, která provede zajištění látky.

4. Šikana učitele

Specifika pro prevenci šikany zaměřené na učitele

- Vedení školy vyjadřuje pedagogům podporu, oceňuje jejich práci, vytváří atmosféru důvěry, podporuje spolupráci v pedagogickém sboru a zastává nekonfliktní způsob řešení problémů.
- Pedagog nastavuje a uplatňuje jasná pravidla ve třídě, na konflikt nebo nerespektování reaguje včas, pracuje s pravidly chování a používá stanovené důsledky jejich nerespektování, vyhýbá se řešení konfliktu a konfrontací ze strany žáka před celou třídou, usměrňuje řešení na individuální konzultaci, vyhýbá se konfrontačnímu tónu.
- Nezpůsobuje ponížení nebo zesměšnění žáka před třídou, při hodnocení žáka zachovává jeho důstojnost.
- Problémy neřeší sám, ale ve spolupráci se školním poradenským pracovištěm, případně s vedením školy

Specifika pro řešení šikany

Pro řešení šikany zaměřené na učitele platí doporučení stejné jako u šikany zaměřené na žáka.. Dále je důležité respektovat tyto zásady:

- Pedagog by měl vyhledat pomoc ostatních. Škola podpoří své pedagogy při vyhledání pomoci, zajistí pro pedagoga bezpečí a řeší vzniklou situaci se žáky, rodiči a dalšími pedagogy.
- Pedagog se řídí doporučením krizového plánu školy.
- Šikana pedagoga bývá často spojena se šikanou mezi žáky. Škola zajistí posouzení sociálních vztahů ve třídě a na základě výsledků nastaví odpovídající řešení.
- V případě, že je pedagog nespokojený s řešením situace ze strany vedení školy, může se obrátit na příslušný inspektorát práce.

KRIZOVÝ PLÁN V PŘÍPADĚ OZBROJENÉHO ÚTOKU VE ŠKOLE (STŘELEC)

AMOK – útok tzv. aktivního střelce, je náhlý útok jedince/ů, který za použití zbraní sleduje jediný cíl – usmrtit či zranit co nejvíce osob ve svém okolí. Nejčastějšími útočníky ve školách jsou současní nebo bývalí žáci nebo studenti. Pedagogický sbor byl informován, jaké jsou náznaky výskytu možného útočníka.

Budoucí útočníci se většinou chtějí pochlubit a najít sympatizanty ve svém okolí. Ve virtuálním prostředí, nejčastěji na internetu, zveřejňují své násilnické názory, fotografie zbraní, své „umělecké“ výtvary, které jsou plné násilí, krve a smrti. Často i pokládají „řečnické“ otázky typu: „Jaké by to asi bylo, kdybych někoho zabil?“ apod. Tyto signály bychom neměli zlehčovat, ale raději se se svým podezřením někomu svěřit (rodičům, kamarádům, blízkému učiteli, školnímu psychologovi apod.) – nejde o žalování, může jít o život!!!

Jak zareagovat v případě útoku?

- **UTÍKEJ** – Dostaňte se do bezpečí, utečte z dosahu útočníka (zapomeňte na nácvik evakuace při požáru!!!). Nevracejte se pro věci!

- **SCHOVEJ SE/ZAMKNI SE** – Když nemůžete utéct, schovejte se do nějaké místnosti a v té se uzamkněte a zbarikádujte (když nemáte klíč, můžete udělat barikádu ze stolů, židlí a skříní; na stůl, který přisunete až ke dveřím, můžete naskládat učebnice tak, aby zabránily stlačení kliky). Zatáhněte žaluzie, lehněte si na zem, abyste byli co nejméně zranitelní případnou střelbou skrz dveře.

Budte co nejvíce potichu, pokuste se všechny zklidnit, ztlumte mobilní telefony.

Nikomu neotvírejte, s nikým nemluvte přes dveře (útočník se může vydávat za zraněného kamaráda, záchranáře apod.), útočníka neprovokujte a nesnažte se být za hrdinu.

- **VARUJ** – Pokud můžete, oznamte na tísňovou linku, kde jste a co se tam děje.

- **BRAŇ SE** – V případě, že jste učinili všechny výše popsané kroky a útočník se k vám i přesto dostal, udělejte vše pro vaši ochranu.

Příloha 2

PROGRAM POSKYTOVÁNÍ PORADENSKÝCH SLUŽEB ŠKOLNÍHO PORADENSKÉHO PRACOVÍŠTĚ PŘI ZÁKLADNÍ ŠKOLE ČERNOŠICE

(součást MPP)

Škola poskytuje standardní služby ve smyslu znění vyhlášky č. 72/2005 Sb. v aktuální verzi podle vyhlášky č. 607/2020 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních.

Cíle programu školního poradenského pracoviště:

- poskytování podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a péče o žáky nadané a mimořádně nadané;
- sledování a vyhodnocování účinnosti zvolených podpůrných opatření (plány pedagogické podpory, individuální vzdělávací plány);
- pracovat se všemi subjekty školy a vytvořit tak širokou základnu primární prevence školní neúspěšnosti a rizikového chování;
- sledovat účinnost preventivních programů, vytvořit zázemí pro jejich vytváření a realizaci;
- vybudovat příznivé sociální klima pro integraci kulturních odlišností a přijímání sociálních odlišností ve škole;
- posílit průběžnou a dlouhodobou péči o žáky ohrožené školní neúspěšností a vytvořit předpoklady pro její snižování;
- prohloubit včasnou intervenci při aktuálních problémech u jednotlivých žáků a třídních kolektivů;
- poskytovat metodickou podporu učitelům při aplikaci psychologických a speciálně pedagogických aspektů ve vzdělávací činnosti školy;
- prohloubit a zlepšit vzájemnou spolupráci a komunikaci školy a zákonných zástupců žáků;
- spolupracovat se školskými poradenskými zařízeními a úřadem práce;
- zajistit vzdělávací, informační a poradenské aspekty kariérového poradenství s ohledem na další vzdělávání a následné profesní uplatnění;

Standardní činnosti školního poradenského pracoviště

Standardní činnosti poradenských pracovníků školy zahrnují služby, které jsou poskytovány žákům, jejich zákonným zástupcům i pedagogickým pracovníkům:

- úvodní poradenská konzultace dítěti, které pracovníka ŠPP samo vyhledá;
- poskytnutí krizové intervence dítěti, které se ocitne v psychicky mimořádně náročné situaci;
- spolupráce s učiteli při vyhledávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných a mimořádně nadaných, screeningová šetření školní neúspěšnosti, specifických poruch učení a chování;
- stanovení podpůrných opatření prvního stupně v plánech pedagogické podpory pro vytypované žáky;
- evidence zpráv z poradenských a lékařských zařízení;
- práce s třídními kolektivy;
- anonymní anketní šetření a průzkumy a konzultování zjištěných údajů s vedením školy, popř. s dalšími pedagogickými pracovníky;
- opatření k posílení pozitivního klimatu ve škole;

- preventivní programy pro žáky;

Podmínkou pro poskytnutí školní poradenské služby nezletilému žákovi je informovaný souhlas jeho zákonných zástupců. Souhlasu zákonného zástupce není třeba, když je ohroženo duševní nebo tělesné zdraví žáka nebo osob v jeho okolí a v případech soudního nařízení.

Pracovníci školního poradenského pracoviště

Popis a vymezení rozsahu činnosti pracovníků ŠPC určuje vyhláška č. 197/2016 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních (příloha č. 3 k této vyhlášce).

Poradenští pracovníci školy:

Mgr. Jana Sticzayová - zástupkyně ředitelky školy pro profesní podporu pedagogů a koordinátorka společného vzdělávání (inkluze), metodické vedení asistentů pedagoga, koordinátorka školního poradenského pracoviště školy pro 1. stupeň

Mgr. Marjeta Marija Kosec – školní psycholožka

Mgr. Eva Konývková – speciální pedagog

Mgr. Eva Zárubová – speciální pedagog

Mgr. Jiřina Tafatová – výchovná poradkyně pro žáky se SPUCH

Mgr. Michaela Šlesingerová – výchovná poradkyně pro kariérové poradenství

Mgr. Daniela Nacházelová – školní metodik prevence

BcA. Eva Tobková - sociální pedagog a koordinátorka programu KiVa, koordinátorka projektu Obědy pro děti

Další pracovníci, podílející se na poradenských službách:

- třídní učitelé,

- koordinátor ŠVP – úprava učiva pro nadané žáky či žáky se speciálními vzdělávacími - potřebami s ohledem na stupeň podpůrných opatření,

- učitelé vzdělávací oblasti Výchova k volbě povolání, vyučovacího předmětu Výchova ke zdraví a Výchova k občanství.

Práce s informacemi

Informace a data o žácích a jejich zákonných zástupcích, se kterými pracovníci ŠPP v rámci své poradenské činnosti pracují, jsou ochraňovány v souladu se zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů. Účinnost od 1.9.2023

Příloha 3

DESATERO KOMUNIKACE S PACIENTY S PORUCHOU AUTISTICKÉHO SPEKTRA

1. Autismus není patrný na první pohled, pozná se až podle nestandardního chování pacienta, které je potřeba tolerovat. Ačkoli se může na první pohled zdát, že je pacient rozmazlený, zlobivý či vzpurný, ve skutečnosti má jen nepřekonatelný strach z neznámého prostředí a z nové situace.
2. Důležitá je spolupráce s tlumočnickem, který pacienta s autismem vždy doprovází. Právě ten zná všechny důležité informace o konkrétním pacientovi, proto je dobré jeho rady a doporučení vhodného jednání s pacientem respektovat.
3. Jednoduchá uklidňující sdělení v krátkých větách jsou tou nejlepší formou slovní komunikace.
4. Je běžné, že pacienti s autismem jsou smyslově přecitlivělí. Proto je třeba se připravit na zvýšenou citlivost na zvuky, tóny, světlo, pachy či dotek neznámé osoby.
5. Při lékařském vyšetření je vhodné objednat pacienta na konkrétní čas. Nejlepší je zvát pacienta s PAS na úplném začátku či konci ordinálních hodin, kdy je v čekárně jen minimum lidí a vždy ho brát přednostně před ostatními pacienty.
6. Je třeba tolerovat pacientův odmítavý přístup k lékařskému vyšetření. Snaha zlomit tento negativismus není vhodná a většinou situaci jen zhorší.
7. Při všech vyšetřeních a úkonech je nezbytná přítomnost doprovodu. Ten je v dané situaci jeho jedinou jistotou, oporou i tlumočnickem s okolím.
8. K úspěšnému lékařskému ošetření není vždy potřeba narkóza. Je dobré zvážit, zda k použití tlumících prostředků neexistuje jednodušší a méně radikální alternativa.
9. Je vhodné zvážit, zda jsou všechna vyšetření nezbytně nutná. Na některých tradičních lékařských postupech není potřeba vždy trvat.
10. Hospitalizace pacienta by také měla být důkladně zvážena. Pokud je nezbytná, je velice vhodné absolvovat pobyt v nemocnici s rodičem či jinou blízkou osobou, na kterou je pacient vázán. Je to dobré nejen pro pacienta, ale i pro ošetřující personál.

KLÍČ pro komunikaci s osobou s autismem

(krátká verze)

Jak se chovat k osobám s autismem, když se ocitnou v potížích a podlehnou panice? Jak těmto situacím předcházet?

1. Jednej předvídatelně

Vyvarujte se situací, kdy se například – byť s těmi nejlepšími úmysly – dotknete ramene člověka s autismem, aniž by předem viděl, že se tak chystáte učinit.

2. Plánuj

Rozhodně se vyplatí, když předem popíšete, co se bude dít. Člověku s autismem to velmi pomůže v orientaci a snáze přečká i nepříjemný rozhovor.

3. Nekřič

Nikdy na člověka s autismem nekřičte ani nezvyšujte hlas, může to zablokovat komunikaci či vyvolat autistickou krizi. Mnoho lidí s autismem má mnohem citlivější sluch, než si dokážete představit.

4. Ptej se jasně

Formulujte otázky jednoduše a jasně, nejlépe aby bylo možno odpovídat ANO/NE, nepoužívejte příměry a nežertujte. Nekladte více otázek najednou.

5. Mluv jednoduše

Nepokoušejte se oslnit člověka s autismem svou slovní zásobou. Je lepší mluvit pomalu a spíše v kratších větách a předat sdělení srozumitelně a bez odbíhání. Vyvarujte se řečnických otázek.

6. Bud' trpělivý

Pokud člověk s autismem nereaguje na vyřčené, nemusí to znamenat, že odpovědět nechce. Pokud se dlouze rozmyšlí, nepobízejte ho, ale přeformulujte otázku.

7. Rozumět a vědět

Pokud rozumí a přesto se nevyjadřuje, pak je možné, že si v panice nedokáže rozmyslet odpověď. Nebojte se bez afektu zopakovat otázku – pomůžete mu tak se na odpověď soustředit.

8. Jaký je den?

Člověk v autistické krizi může mít zhoršenou orientaci v čase a prostoru – pomozte mu popsáním, co se dělo, děje a dít bude. Pokud váhá při chůzi, tak ho doprovodte, přestože zná cestu.

9. Omezuj pohled do očí

Každý pohled do očí a zejména navázání očního kontaktu může vyvolat v člověku s autismem nejistotu nebo i paniku.

10. Dej najevo pochopení

Rozhodně neproděláte, když vyjádříte účast. Vyvarujte se ale frází, místo „To přejde“ řekněte raději „Chci vám pomoci“ – bude to srozumitelné a povede to k ujištění, že na to není sám. „Pamatuj, že tvá slova jsou činem.“ (Antoine de Saint-Exupéry)

PRÁVNÍ PŘEDPISY

Přehled základní legislativy:

Úmluva o právech dítěte, zveřejnění ve Sbírce zákonů č. 104/1991

Listina základních práv a svobod - součástí ústavního pořádku ČR

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon), ve znění pozdějších předpisů

Zákon 89/2012/ Sb. Občanský zákoník – „zákon o rodině“, v platném znění

Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních, v platném znění

Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, v platném znění

Zákon č. 135/2006 Sb., na ochranu před domácím násilím, v platném znění

Zákon č. 65/2017 Sb. - o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, v platném znění

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění

Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí, v platném znění

Zákon č. 257/2000 Sb., o probační a mediační službě, v platném znění

Zákon č. 132/1982 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o rodině, v platném znění

Zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže, v platném znění

Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, v platném znění

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), v platném znění

Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, v platném znění

Zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, v platném znění

Zákon č. 257/2000 Sb., o probační a mediační službě, v platném znění

Vyhláška 256/2012 Sb., kterou se mění vyhláška č. 48/2005 Sb. – o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky ve znění vyhlášky č. 454/2006 Sb.

Vyhláška č. 27/2016 Sb. – o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných – s účinností od 1. 9. 2016 - cílem je vytváření rovných podmínek a příležitostí ve vzdělávání - nahrazuje Vyhlášku č. 73/2005 Sb.,

Vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky.

Vyhláška č. 458/2005 Sb., kterou se upravují podrobnosti o organizaci výchovně vzdělávací péče ve střediscích výchovné péče.

Vyhláška č. 438/2006 Sb., kterou se upravují podrobnosti výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy ve školských zařízeních.

Strategie:

Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2027 a Akční plán realizace Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2021 (<http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/strategiea-koncepce-ap-msmt>)

Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027

(https://www.vlada.cz/cz/ppov/protidrogova-politika/strategie-a-plany/narodni-strategieprevence-a-snizovani-skod-spojnych-se-zavislostnim-chovanim2019_2027-173695/)

Akcční plán prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2019 – 2022
(<https://www.vlada.cz/cz/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/aktuality/vlada-dnes-schvalilanova-akcni-plan-prevence-domaciho-a-genderovepodmineneho-nasili-173446>)

Metodické pokyny: (doporučující materiál)

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů školy a školských zařízeních ŠMT ČR č.j. 21 291/2010-28

(<https://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-apokyny>)

Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízeních (Čj.: 21149/2016.)

Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané (Čj.: 25 884/2003-24)

Metodický pokyn MŠMT ČR k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance (Čj.: 14 423/99-22)

Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví (Čj.: 10 194/2002-14)

Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT(Čj.: 37 014/2005-25)

Metodické doporučení pro práci s Individuálním výchovným programem (IVÝP) v rámci řešení rizikového chování žáků čj. MSMT – 43301/2013 platnost/12/2013/